

Θασίων

γη

διμηνιαίο περιοδικό της Θάσου

ΤΙΜΗ: 7 €

Για να ξέρεις προς τα πού αρμενίζει το νησί σου...

• ΕΤΟΣ Ε • ΘΑΣΟΣ • ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2020 • ΤΕΥΧΟΣ 30

Θασίων γη

διμηνιαίο περιοδικό της Θάσου

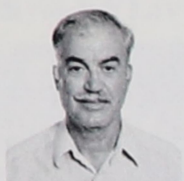
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΙΚΟΣ: Η περιπέτεια του Βιβλίου.....	3
ΚΟΥΚΙΔΕΣ.....	5
ΓΙΩΡΓΟΣ ΑΥΓΟΥΣΤΙΔΗΣ: Καλλιράχη 1299-1927: Η ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΒΑΤΟΠΑΙΔΙΟΥ.....	10
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ: ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΜΑΡΟΥΔΑΣ (1896 - 1975): Ένα άξιο τέκνο της Παναγίας Θάσου.....	16
ΣΩΤΗΡΗΣ ΓΕΡΑΚΟΥΔΗΣ: Το λεξικό των τσομπάνηδων: «Τη γλώσσα μου έδωσαν ελληνική».....	21
ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΥΤΙΛΗΝΟΣ: Η ιστορική διαδρομή μιας φωτογραφίας του 1911 (χρονογράφημα).....	27
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΣ: Ο Φοιτητής (διήγημα).....	32
ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ: - Πελεκάνος Αριστείδης: Το δίκαιο και η απονομή του στην αρχαία Αθήνα.....	38
- Χιόνης Κωνσταντίνος: Η Κοινότητα Θεολόγου Θάσου από την εμφάνισή της έως την απελευθέρωσή της.....	39
- Αναγνώστης Π. Αγελαράκης: Πρόσφατα αρχαιολογικά ευρήματα στο Παλιόκαστρο Ραχωνίου Θάσου.....	40
- Βλαχίδου Ερμιόνη: Όταν σκοτώνουν έναν βασιλιά.....	42
ΣΩΤΗΡΗΣ ΓΕΡΑΚΟΥΔΗΣ: ΤΑ ΘΑΣΙΤΚΑ: Πουλύ τσιλιπής γίνκι ου άθρουπους.....	43

Καλλιράχη 1299 - 1927

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΒΑΤΟΠΑΙΔΙΟΥ

ΜΕΡΟΣ 13^ο

Γράφει
ο Γιώργος Αυγουστίδης

Η επιστήμη χρειάζεται την απόδειξη, η θρησκεία την πίστη και οι Καλλιραχιώτες την είχαν και την έχουν στους πολύ δύσκολους καιρούς που περνάμε. Με σεβασμό και δέος προς την Αγία Ζώνη στέλνουν πλοίο για την παραλαβή της διότι είναι *παραίτιος πολλών αγαθών*, όπως γράφουν στην επιστολή τους. Την αγία ζώνη θα συνοδεύσει εκ των σημαντικότερων του χωριού, ο παπαθεόδωρος (σ.σ Οικονόμου). Την υπογράφουν οι σημαντικότεροι της εποχής αυτής και τη σφραγίζουν με την ιερή σφραγίδα της εκκλησίας του Αγίου Δημητρίου.

Την υμετέραν πανοσιολογιότητα

Ως εικός καταπροσκυνούμεν

Ούτε δια λόγου ούτε δια γραφίδος δυνάμεθα να παραστήσωμεν την εκ ψυχής ημών χαράν και υποχρέωσιν αξιούμενοι πάντοτε της εκπληρώσεως των παρακλήσεων ημών. Επειδή δε απ' όσας ωφελείας και άπαν το χωρίον ημών και εν γένει και των ανθρώπων του είναι *παραίτιος*, δι' όσων δε αγαθών πρόξενος η εκ της ενταύθα έλευσις της Τιμίας και Ζωοποιού Αγίας Ζώνης είναι προ πολλού αποδεδειγμένα εις ημάς, παρακαλούμεν την υμετέρα πανοσιολογιότητα ίνα καλοθελήσαντος αξιώσητε ημάς της χάριτος ταύτης. Προς τούτο δε πέμπομεν πλοίον και τον παναιδεσιμότατον κύριον Παπά Θεόδωρον. Πεποιθότες όθεν και την προς υμάς ευνοϊκήν διάθεσιν, από μόνην φυσικήν υμών καλοκαγαθίαν διατελούμεν.

Εν Καλή Ράχη Τη 6 Απριλίου 1876

της υμετέρας πανοσιολογιότητος

Θεόδωρος παπά Οικονόμο

Αναγνώστης Χ' Αργυρόπουλος

Σωτήριος Δημητρίου

Π' Θεόδωρος επίτροπος του Αγίου Μαρωνείας

Βασιλάκης Δημητρίου

Στυλιανός Γεωργίου (σ.σ Αλετράς)

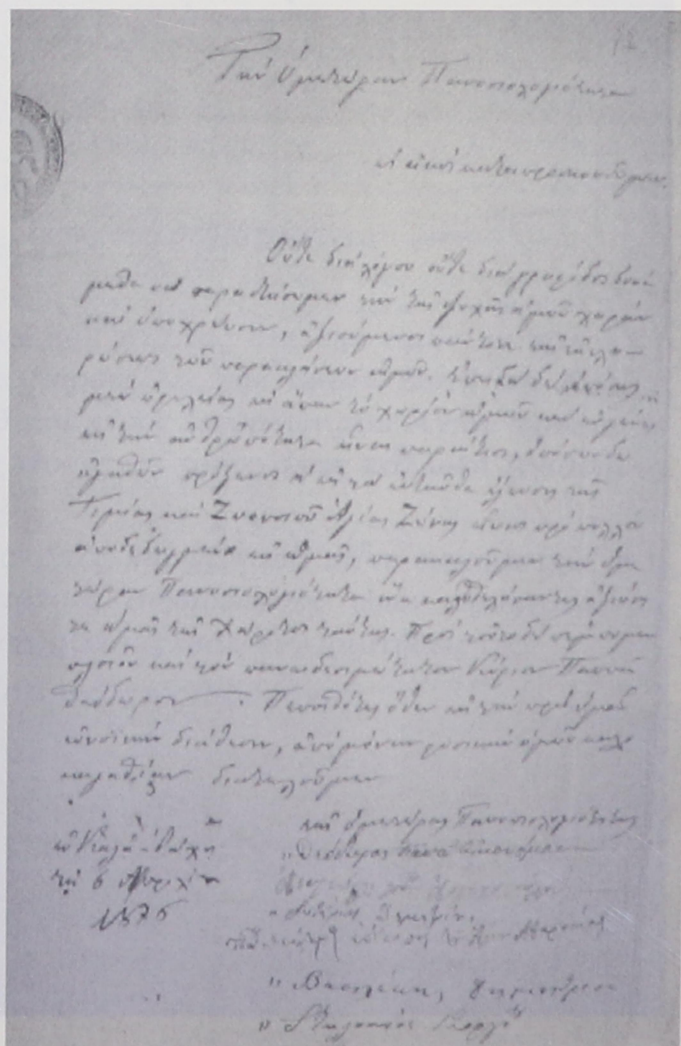
Το 1882 μοναχός της μονής ενημερώνει το μοναστήρι για τις εργασίες που έκανε στο Ραχώνι:

Εν Βουλγάρω, τη 26 Ιανουαρίου 1882

Πανοσιολογογιότατοι σεβαστοί μοι πατέρες ταπεινώς προσκυνώ. Λίαν ευλαβώς έλαβα την από 26 Δεκεμβρίου του απελθόντος μηνός σεβαστήν επιστολήν και είδα φανερά ούλα τα όσα με γράφετε, είτε να μεσθώσου εργάτας προς καλά έργα των ελαιοδέντρων και εν το άμα εμίσθωσα εργάτας κατά το λέγειν σας και εδούλεψα μέχρι σήμερα τον αριθμό δένδρα 1.000 τα οποία μα την αλήθειαν σας βεβαιώνω σεβαστοί μοι πατέρες ένεκα της πολλής και χρονικής απεριποίησις και καλλιεργείας αυτών διά ολίγα έτη ήθελον να μείνουν άκαρπα και να ξεραθούν παντελώς, καθώς πληροφορήθαιτε και από τον συνάδελφον πάτερ Δοσίθεον και από τον Παύλον κεχαγιαν. Τώρα δε σας λέγω να είστε βέβαιοι ότι θα προσπαθήσω και να βάνω πάσαν επιμέλειαν να προλάβω το κακό.

Έτι δε σας ειδοποιώ έλαβα είκοσι αριθμό 20 λίρες από τον Παύλον Κεχαγιάν από τις οποίες εννέα αριθμό 9 έδωσα εις τον κύριον Γιαννάκην Νικολάου τις οποίες εγώ εδανείσθηκα από αυτόν διά τις χαμένες. Έλαβα κι εν βαρέλι οψάρια κι εν τουλούμι τυρί και έξι οκάδες πληγουρί. Έλαβα και τους δύο τεσκερέδες και αμέσως τους έδωσα εις τον τελώνην και επήρα τις εγγυήσεις ο δε τον άλλον τεσκερέ διά τα άνωθεν πράγματα τον έχασε ο κολιτζής της ασκάλας Κακιά Ράχης επειδή εκεί βγήκε το καικι και τον άφησε ο πάτερ Δαμιανός και μετά τρεις ημέρας επήγα να τον ηπάρω από τον κολιτζή και αυτός με είπε ότι τον έχασε και αμέσως τον προσκάλεσα εις τον τελώνην του καζαβήτη και το ομολόγησε ο ίδιος εις τον Χαλίλ αφέντη ότι τον έχασε. Μάθετε και τούτο, ότι ο δεκατιστής edικάτησε εις τας 24 Ιανουαρίου και μας έβαλε δέκατον οκάδες τριακόσια πενήντα και δια τις 530 από ήλθον αυτού και δια το μετόχι τις εχάρισε. Ταύτα επιτελώ και μένω εν Χριστώ αδελφός Γ.Μ. Βατοπαιδινός.

Το 1885 η κοινότητα της Καλλιράχης με τον πιο επίσημο τρόπο ζητά και πάλι την Αγία Ζώνη για αγιασμούς.

Επιστολή 1876

Τῆς ἡμετέρας Παιδοποιήσεως

425

καὶ νεοενοουμένη.

Τὸν μῦθον καὶ αὐτὸν ἢ ἀνεπισημασμένον ὄμιλον
ἢ ἄλλο ἰσοποιῶμεν καὶ ἀνακατασκευάζομεν ἄλλοι καὶ αὐτοὶ
ἀνακατασκευάζομεν, ἢ ἂν ἀνακατασκευάζομεν καὶ ἄλλοι καὶ ἄλλοι
καὶ τὸ μῦθον ἴδιον καὶ ἄλλοι καὶ ἄλλοι. Τὰ βιβλία αὐτῶν
μῦθον καὶ μῦθον καὶ μῦθον καὶ μῦθον. Ἐκδοθέντων
ὡς τὸ πᾶν ἀνακατασκευάζομεν, οὐκ ἀνακατασκευάζομεν καὶ εἰς αὐτὸν
αὐτὸν.

ἔχουσαν εἰς ὄψιν ἡμῶν καὶ ἀνεπισημασμένον ὄμιλον
εἰς αὐτὸν καὶ ἡμετέρας Παιδοποιήσεως, ἔχουσαν
ἀνακατασκευάζομεν ἢ καὶ ἄλλοι καὶ ἄλλοι καὶ ἄλλοι
καὶ μῦθον καὶ μῦθον καὶ μῦθον καὶ μῦθον.

ἐκδοθέντων
καὶ 14 Ἰουλίου 1885

ὁ Παιδαγωγὸς
καὶ ἡμετέρας
Παιδοποιήσεως
καὶ ἡμετέρας
Παιδοποιήσεως
καὶ ἡμετέρας
Παιδοποιήσεως
καὶ ἡμετέρας
Παιδοποιήσεως
καὶ ἡμετέρας
Παιδοποιήσεως

Επιστολή κοινότητος Καλλιῳάχης 1885

Η μεταγραφή του εγγράφου

Την υμετέραν πανοσιολογιότητα καταπροσκυνούμε.

Τολμώνεν και αύθις ίνα παρακαλέσουμεν υμάς όπως εισακούσετε την παράκλησιν ημών και καλοθελήσετε ίνα αποστείλετε την αγίαν και χαριτόβριτον τιμίαν ζώνην προς αγιασμόν ημών διά του απεσταλμένου εκ μέρους της κοινότητος ημών αιδεσιμότατον κυρίου Παπά Δημητρίου, συνοδευομένου με επίτηδες πλοίου.

Έχοντας υπόψιν ημών την προηγουμένην καλήν διάθεσιν της υμετέρας πανοσιολογιότητος, ευελπιστούμεν και ήδη θέλει εισακουσθεί η παράκλησις ημών και υποσημειούμεθα.

Εν Καλή Ράχη τη 14 Απριλίου 1885

Ο Προεστός και οι Πρόκριτοι

Θεόδωρος Π' Οικονόμου

Αναγνώστης Χ' Αργυρόπουλος

Β. Δημητριάδης

Αργ(ύριος) Α. Χ' Αργυρόπουλος

Δημήτριος Μανόλη

Σ. Γ. Αλετράς

Αναστάσης Θεοδώρου

Πανοσιολογιότατοι επίτροποι της Ιεράς και σεβασμίας

Μ. Μονής του Βατοπαιδίου

Μυρίως η κοινότης ημών οφείλει τας χάριτας δια την τιμήν ην κατ' έτος αγαθύνεται η Ιερά Μονή υμών να αποστέλλει την τιμίαν Ζώνη της Κυρίας Θεοτόκου μετά του τιμίου σταυρού και μέρος λειψάνων του Αγίου Τρύφωνος συνοδευόμενα με πατέρας της Ιεράς Μονής επί τούτο όπως ψάλλωσι Αγιασμούς και τελεσθώσιν λειτανίαι.

Εξετελεσθείς δε ο ιερός τούτος σκοπός και μείνασα πάνυ ευχαριστημένη η κοινότης μας από τους πανοσιοτάτους συναδέλφους υμών προηγουμένου Κ^ον Ιωσήφ και Γρηγεντίου μοναχού εκφράζει τας εσαεί ευχαριστήσεις της.

Διατελούμεν της υμετέρας πανοσιολογιότητος θεράποντες.

Τη 6 Ιουνίου 1888 εν Καλλιράχη

Τ.Σ Θεόδωρος Π' Οικονόμου

Αναγνώστης Χ' Αργυρόπουλος

Βασιλάκης Δημητριάδης

Σ(τυλιανός) Γ. Αλετράς

Μιτυληνός Αλεξίου

Αναστάσιος Αργύρη

Η σφραγίδα της κοινότητας
Κακιράχης 1856

Η μεταγραφή του εγγράφου

Την υμετέραν πανοσιολογιότητα καταπροσκυνοῦμεν

Ευέλπιδες εσμέν ότι και αύθις η παράκλησις ημών εισακουσθήσεται ως και προ πολλών ετών και τολμῶμεν να παρακαλέσωμεν ίνα η υμετέρα πανοσιολογιότης καλοθελήσασα επιτρέψει και εφέτος ίνα αγιασθῶμεν δια της ελεύσεως της χαριτοβρύτου Τιμίας Αγίας Ζώνης και προς τούτο αποστέλλομεν αντιπρόσωπον της κοινότητος ημών τον κύριον Αναστάσιον Αργυρίου με του αυτού πλοίου.

Εκφράζομεν εκ των προτέρων τας μυρίας ημών ευχαριστήσεις και υποσημειούμεθα.

Εν Καλλιράχη Τη 12 Μαΐου 1891

ο προεστώς

Αργ. Α. Χ' Αργυρόπουλος

Τ. Σοι δημογέροντες

Ιωάννης Κ. Δρακοντίου

Παναγιώτης Π' Δημητρίου

Ιωάννης Μαρίνου

Ιωάννης Βασιλικός(;)

Ιωάννης Παπά Δημητρίου

(δυσανάγνωστη)

Θεόδωρος Αναστασίου

Κωνσταντίνος Π' Δημητρίου

Αναστάσιος Θεοδώρου

Κωνσταντίνος Παναγιώτου

Αναστάσιος Ιωάννου

Και άπασα η κοινότης ημών...

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΜΑΡΟΥΔΑΣ

(1896 - 1975)

Ένα άξιο τέκνο της Παναγίας Θάσου*

Γεννήθηκε ταπεινός στην σκλαβωμένη πατρίδα του αλλά έφερε εις το μέτωπό του τη σφραγίδα της Δωρεάς και στην καρδιά του τη φλόγα της Πατρίδας. Αναθρεμμένος και γαλουχημένος απ' το Σχολάρχη Δημήτριο Λάιο, ως εγγονός του, είχε στο μυαλό του την ελευθερία και τη Δόξα της Ελλάδος.

Μεταξύ των πρώτων πολεμιστών που ανταποκρίνονταν πάντα με το πρώτο κάλεσμα της Πατρίδας, μαζί με άλλους ομοίους του. Άνθρωποι οι οποίοι κατήργησαν την ύλη και ασκήτευσαν εις το ναόν της Ιδέας. Ως στρατιώτης ασκήτευσε εις τον βωμόν της Πατρίδος. Και ως πολίτης εις τον βωμόν του ταπεινού υπηρέτη της. Ως «καλός καγαθός».

Μετά την απελευθέρωση της Θάσου από τους Τούρκους το 1912, σε ηλικία 16 ετών φεύγει από το πατρικό του σπίτι στην Παναγία και μετακομίζει στην Καβάλα όπου εργάζεται και συγχρόνως πηγαίνει και στο Σχολείο.

Αφότου εισήλθε εις τον στρατόν ως εθελοντής το 1914 στα δεκαοχτώ του χρόνια χωρίς να ερωτήσει τους γονείς του, φανερώνοντας τον επαναστατικό του χαρακτήρα, γεύτηκε τη γλυκόπικρη γεύση του πολεμικού μετώπου. Η φήμη του εξαπλώθηκε και διαλαλούσε τη σεμνότητα, την απλότητα, την αφοβία και την γενναιότητά του.

Κατά τη διάρκεια της στρατιωτικής του υπηρεσίας πέρασε από όλες τις Στρατιωτικές Σχολές.

- Σχολή Υπαξ/κών, μόλις κατετάγη ως εθελοντής.
- Σχολή Πεζικού μόλις έγινε Ανθ/γός.

* Η στήλη αυτή με τον διακριτικό τίτλο «Διαπρεπείς Θάσιοι» φιλοδοξεί να παρουσιάσει τη ζωή και το έργο Θασίων συμπατριωτών μας οι οποίοι διέπρεψαν σε διάφορους τομείς, όπως στις επιστήμες, τα γράμματα, την τέχνη, την πολιτική κλπ., στη Θάσο και όπου αλλού. Η παρουσίαση του Θάσιου Γρηγορίου Μαρούδα στο τεύχος αυτό από τον διδάσκαλο Γεώργιο Παπαδόπουλο είναι το πρώτο βήμα. Η επιλογή των προσώπων γίνεται με ευθύνη της Σύνταξης.

- Σχολή Πολέμου.

Εις ελάχιστο χρόνο εξήλθε από την ανωνυμία και νεαρότατος έγινε αξιωματικός. Ήταν άριστος γνώστης της τακτικής του πολέμου, γι' αυτό άλλωστε στις σχολές τακτικής, που λειτουργούσαν στα διαλλείματα των πολέμων, αρίστευε.

Στα χρόνια που ακολούθησαν, μέχρι και τη Μικρασιατική καταστροφή, έλαβε μέρος σ' όλους τους αγώνες και τις μάχες του Έθνους.

Δεν υπάρχει κομμάτι της αλύτρωτης γης, από τη Θράκη, μέχρι τη Σμύρνη, την Προύσα και το Σαγγάριο, που να μη γνώρισε το γρήγορο, νευρώδες και αποφασιστικό περπάτημά του. Δοξάστηκε στις μάχες, παρασημοφορήθηκε, προήχθη **«επ' ανδραγαθία»** και γύρισε απ' τη Μικρά Ασία με επτά τραύματα από τέσσερις διαφορετικές μάχες, απ' τα οποία το ένα διαμπερές εις την κοιλιακή χώρα. Νοσηλεύτηκε στο 401 σ.ν. Θεσσαλονίκης.

Στα 1922 έλαβε μέρος στην εθνοσωτήριο επανάσταση, στο πλευρό του αθάνατου Στρατηγού Πλαστήρα. Ήταν διακεκριμένο στέλεχος της Δημοκρατικής Αμύνης.

Είχε την ικανότητα της διείσδυσης στις αδυναμίες του αντιπάλου. Από μικρός έπεισε το τολμηρό του Είναι πως *«της μάχης η φλόγα φοβάται του ατρόμητου την αποφασιστικότητα»*.

Ζωή του οι μάχες. Αυτές που είχαν στόχο την ολοκλήρωση των στόχων της Πατρίδας. Τρέφονταν από τους αλαλαγμούς της επίθεσης. Τον σαγήνευε η μυρουδιά της μπαρούτης που στάλαζε βίαια απ' τις μάχες της Ανατολής μέχρι τα πεδία όπου γράφτηκαν πονεμένες σελίδες με το ακριβό μελάνι του αδερφικού αίματος.

Αγέρωχο διεισδυτικό βλέμμα. Ευθυτενές σώμα. Απαθής στον κίνδυνο. Ριψοκινδύνευε τον πόθο της μάνας του, Ανάστως Μαρούδα, κόρη του Δημητρίου Λαΐου, να τον σφίξει και πάλι στην αγκαλιά της και να νιώσει τον κοχλασμό του σώματός του. Ασυγκράτητος στην όποια εχθρική πρόκληση. Η εκρηκτικότητά του στις γρήγορες αποφάσεις κατά τη διάρκεια της μάχης και στην εκτέλεσή τους ήταν παροιμιώδης. Ο αυθορμητισμός του και ο δίκαιος χαρακτήρας του τον έκανε αγαπητό στους στρατιώτες του που χύνονταν στη φωτιά των μαχών γιατί έβλεπαν να προηγείται ένας ηγέτης που ήξερε να είναι μπροστάρης στα πεδία των μαχών. Βίαιος στη στρατιωτική αδράνεια και στην καθυστέρηση λήψης αποφάσεων για δράση. Εύρισκε λύσεις εκεί που άλλοι συνάδελφοί του είχαν το στράτευμα καθηλωμένο στην αναμονή ώσπου οι συνθήκες να *«βελτιωθούν»*.

Στη Μικρασιατική Εκστρατεία υπηρέτησε από την πρώτη μέχρι την τελευταία ημέρα. Εκεί άλλωστε ανεδείχθη. Είχε την τύχη κατά τη νικηφόρα μάχη της Φιλαδελφείας, υπό τον κυπριακής καταγωγής στρατηγό Ελευθεριάδη, να περιβληθεί μαζί με τον στρατηγό και τους ηρωικούς συμπολεμιστές του τον τίτλο **«οι λαΐλαπες της Φιλαδελφείας»**.

Μετά τον πόλεμο ο αείμνηστος στρατηγός Νεόκοσμος Γρηγοριάδης που συνέγραψε τις πολεμικές του αναμνήσεις έστειλε ένα αντίτυπο στο οποίο αναφερόμενος στον Υπολοχαγό του μικρασιατικού πολέμου Γρηγόρη Μαρούδα έγραψε την εξής αφιέρωση: *«Παιδί μου Γρηγόρη, δεν έχω τίποτε πολυτιμότερο απ'*

την αγάπη μου να στείλω σε σένα, τον ηρωικό συμπολεμιστή μου, μικρό δείγμα της οποίας είναι το βιβλίο τούτο (Πρωινή Καβάλας 2-2-1975).

Στα 1935 όταν δικαζόταν στο έκτακτο στρατοδικείο Καβάλας για συμμετοχή του στο «κίνημα των Δημοκρατικών», ο Πρόεδρος ξεφυλλίζων τις διαδοχικές του σημειώσεις τον ερώτησε: «Κατηγορούμενε, στην Μικρά Ασία νεαρός αξιωματικός τραυματισμένος και εμπύρετος ηγέρθης από την κλίνη σου και με ολίγους στρατιώτες κατετρόπωσες πολλαπλασίαν τουρκικήν δύναμιν που επετέθη κατά των θέσεών σας. Πώς τώρα επικεφαλής της φρουράς Καβάλας δεν συνέλαβες και άφησες να διαφύγει έναν άοπλο στρατηγό, τον Διοικητή του Δ' Σώματος Στρατού, (Στρατηγός Καμένος)»;

Εκείνος ηγέρθη σεμνός και με πειθαρχημένη και σταθερή φωνή απήντησε: «Κύριε Πρόεδρε, ενεργώ πάντοτε και εκτελώ το καθήκον μου, όταν αυτό υπηρετεί τα καλώς νοούμενα συμφέροντα του Έθνους» (Πρωινή 2-2-1975).

Στρατιωτική καθαίρεση και 9 χρόνια φυλάκιση.

Ανακλήθηκε στην ενεργό δράση με την έναρξη του Ελληνοϊταλικού πολέμου. Υπεύθυνος αξιωματικός για την άρτια οργάνωση της επιστράτευσης στη Θάσο. Τα πεδία των μαχών στη Βόρεια Ήπειρο ένωσαν τη βροντερή φωνή του Γρηγόρη Μαρούδα, αξιωματικού του 67^{ου} Συντάγματος Πεζικού, που πατούσε γερά στα ελληνικά κορφοβούνια γράφοντας σελίδες λαμπρές μαζί με τους άλλους αξιωματικούς και οπλίτες του ένδοξου ελληνικού στρατού. Όταν με τους αξιωματικούς και τους άνδρες που είχε υπό την διοίκησή του αιφνιδίασε ένα εχθρικό τάγμα ο αιχμάλωτος Ιταλός διοικητής τού αφιέρωσε μια ασημένια ταμπακέρα στην οποία χάραξε: «Στον Έλληνα αξιωματικό Γρηγόρη Μαρούδα που μ' έμαθε να σέβομαι τους αντιπάλους μου».

1935, φυλακές Καβάλας. Στην επάνω σειρά στο μέσον ακριβώς ο Γρηγόρης Μαρούδας

ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ

ΤΕΤΑΡΤΗ

17

ΑΠΡΙΛΙΟΥ
1935

ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΠΡΩΤΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΕΝ ΚΑΒΑΛΛΑ

ΕΤΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΝ ΑΡΙΘ. 1092

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ
ΝΙΚΟΣ Θ. ΑΣΔΡΑΗΣ

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΑΧΜΗ ΒΙΑ

Λογ. Τηλ. 345

Η ΧΘΕΣΙΝΗ ΗΜΕΡΑ ΤΟΥ ΕΚΤΑΚΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΔΙΚΕΙΟΥ ΠΩΣ ΕΞΕΡΡΑΓΗ Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΠΟΛΙΝ ΑΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΜΑΡΤΥΡΩΝ ΤΗΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ

ΔΕΠΤΟΜΕΡΗ ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΗΣ ΔΙΚΗΣ

Τὸ ἄρθρον 103 τοῦ Κ. Δ. Κ. ἀποκρίθη ὡς ἀνεπιθύμητον. Ὁ ἄρθρον 104 τοῦ Κ. Δ. Κ. ἀποκρίθη ὡς ἀνεπιθύμητον. Ὁ ἄρθρον 105 τοῦ Κ. Δ. Κ. ἀποκρίθη ὡς ἀνεπιθύμητον.

Ἰδίαν. Ἐπιτίθειν (Π. Δ. Ἄφ.) 227. Ἐπιτίθειν (Π. Δ. Ἄφ.) 228. Ἐπιτίθειν (Π. Δ. Ἄφ.) 229.

Μ. Δ. - Ἐπιτίθειν. Ἐπιτίθειν. Ἐπιτίθειν. Ἐπιτίθειν. Ἐπιτίθειν. Ἐπιτίθειν. Ἐπιτίθειν. Ἐπιτίθειν. Ἐπιτίθειν. Ἐπιτίθειν.

Ἐπιτίθειν. Ἐπιτίθειν. Ἐπιτίθειν. Ἐπιτίθειν. Ἐπιτίθειν. Ἐπιτίθειν. Ἐπιτίθειν. Ἐπιτίθειν. Ἐπιτίθειν. Ἐπιτίθειν.

Ἐπιτίθειν. Ἐπιτίθειν. Ἐπιτίθειν. Ἐπιτίθειν. Ἐπιτίθειν. Ἐπιτίθειν. Ἐπιτίθειν. Ἐπιτίθειν. Ἐπιτίθειν. Ἐπιτίθειν.

Ο ανταρτοπόλεμος στην κατοχή τον βρήκε στις τάξεις του 5/42 συντάγματος πεζικού, με το βαθμό του Ταγματάρχη, του Δ. Ψαρού να δρέπει δάφνες στα κορφοβούνια της Ρούμελης όπου έδρασε με το ψευδώνυμο «Γρηγόρης Λόγγος». Το όνομά του είναι καταχωρημένο στα βιβλία που έγραψαν οι συμπολεμιστές του. (Ιστορία της Εθνικής Αντιστάσεως του 5/42 Συντ/τος Ευζώνων - Ψαρρού. Γεώργιος Καϊμάρας, Αντ/ρχου Πυρ/κού. Αθήνα 1953). Το 1942, μεσούσης της κατοχής, ήρθε κρυφά ως απεσταλμένος του Ψαρρού στη Θεσσαλονίκη για να στρατολογήσει αξιωματικούς του ελληνικού στρατού που είχαν παραδοθεί με τη συνθηκολόγηση, για να τους οδηγήσει στη Ρούμελη όπου θα δραστηριοποιούνταν στην Αντίσταση. Ήρθε σε επαφή με 100 περίπου αξιωματικούς απ' τους οποίους μόνον δύο ανταποκρίθηκαν. Ένας μάλιστα από αυτούς που αρνήθηκαν τον πρόδωσε στους Γερμανούς. Κατόρθωσε όμως μέσα από το τραίνο που τον μετέφεραν σε μια στάση στο Πλατύ Θεσσαλονίκης να θέσει εκτός μάχης το φρουρό του, να δραπετεύσει και μέσα απ' τα βουνά περπατώντας να φτάσει στη Ρούμελη και να συνεχίσει τον αγώνα μαζί με τους άλλους συμπολεμιστές του 5/42.

Μετά την κατοχή ως διοικητής των Δυνάμεων Αμύνης της Φλώρινας, κατά την περίοδο του εμφυλίου πολέμου, έδειξε απαράμιλλο ηρωισμό και στρατηγική τακτική. Η πύρινη θέλησή του και η αγάπη του προς την Πατρίδα τον βοήθησαν να οργανώσει άριστα την άμυνα της πόλης ώστε να ανταπεξέλθει νικηφόρα στις λυσσαλέες επιθέσεις των κομμουνιστών, που απεγνωσμένα αναζητούσαν μια κεντρική πόλη ως πρωτεύουσά τους για ορμητήριο. Έπεσαν όμως στη στρατιωτική ευφυΐα του Γρηγόρη Μαρούδα που τους γκρέμισε κάθε ελπίδα πραγματοποίησης των σχεδίων τους. Οι επιτιθέμενοι άλλωστε είχαν μαζί τους και το εκείθεν των συνόρων σλαβικό στοιχείο, το οποίο γνώριζε καλά τον Μαρούδα από τη δίωξη του Βουλγαρικού κομιτάτου. Μετά τη Φλώρινα μετετέθη στη Δράμα.

Κάποτε στο έκτακτο στρατοδικείο της πόλης παραπέμφθηκαν να δικαστούν δεκάδες συμπατριώτες του Θάσιοι, αριστερών πεποιθήσεων, για αντεθνικά (δήθεν) φρονήματα. Με ένα λάβρο Βασιλικό Επίτροπο και σωρεία χαφιέδων ή ψευδομαρτύρων η τύχη των κατηγορουμένων θα ήταν μοιραία, λόγω και της αυστηρής νομοθεσίας κατά τα δύσκολα εκείνα χρόνια. Ο Γρηγόρης Μαρούδας ως

Πρόεδρος του Στρατοδικείου διέθεσε όλο το προσωπικό του κύρος και παρά το βαρύ κλίμα κατάφερε να αθωώσει τους κατηγορουμένους και να τους στείλει πίσω στα σπίτια τους.

Σκορπούσε τη στοργή και την αγάπη του σ' όλους τους συνανθρώπους του αδιακρίτως. Εκτός μάχης ήταν ήρεμος και για τους εχθρούς του. Ποτέ δεν επέτρεψε την κακοποίηση αιχμαλώτων. Τιμήθηκε από την Πατρίδα με απονομές μεταλλείων και διακρίσεων για τις εξέχουσες στρατιωτικές και διοικητικές του ικανότητες σε επιχειρήσεις και διαχείριση εξεχουσών κρίσεων. (Αποκατάσταση προσφύγων μετά τη μικρασιατική καταστροφή, (βλ. αντίγραφο). Πολλές από αυτές θεωρώντας τις περιττές και γραφειοκρατικές υποθέσεις, γιατί ποτέ δεν στόχευσε στην ατομική του προβολή, παρέμειναν να σκονίζονται στις προθήκες του Γενικού Επιτελείου, αφού ποτέ δεν τις παρέλαβε.

Νέος για την εποχή, σε ηλικία 52 ετών αποστρατεύτηκε γιατί νικήθηκε απ' το οικογενειακό του δράμα. Είχε να επιλέξει ένα εκ των δύο. Αγαπημένων εξίσου. Να συνεχίσει την καριέρα του που ξανοίγονταν μπροστά του χωρίς πια πολέμους ή να αποστρατευτεί και να μείνει κοντά στην αγαπημένη του Μαρία (Μαρία Θεολογίτου, αδερφή του Υπουργού Αύγουστου Θεολογίτη) που αρρώστησε βαριά και τον χρειαζόνταν. Χωρίς δεύτερη σκέψη, αποφάσισε να αφήσει «παρά πόδας» τη στρατιωτική του ανέλιξη, τη στρατιωτική του ζωή, που γι' αυτόν ήταν το παν, και να αφοσιωθεί στη φροντίδα της αγαπημένης του Μαρίας. Άφησε τα πεδία των μαχών όπου έδρευε δάφνες, τιμές, δόξα και αναγνωρισιμότητα μετά από τριάντα τέσσερα χρόνια για να παλέψει στα αφιλόξενα και άγνωστα γι' αυτόν πεδία της καθημερινότητας. Η Ζωή τον καλούσε να αναμετρηθεί μαζί της με τα καθημερινά της προβλήματα. Αποστρατεύτηκε σε ηλικία 52 ετών με τον βαθμό του Συνταγματάρχη (συνταξιοδοτήθηκε ως Ταξίαρχος, όπως γίνεται με τους αξιωματικούς του στρατού).

Στρατιώτης σ' όλη του τη ζωή ανταποκρίθηκε στο κάλεσμα βλέποντας έναν άορατο εχθρό, αυτόν της καθημερινότητας, να τον προκαλεί στα «**μαρμαρένια αλώνια**» του άγνωστου ειρηνικού πεδίου, στο στίβο της Ζωής. Η εν πλήρη επίγνωση αυτή «**θυσία**» έδειξε το μεγαλείο του ανδρός, τη γενναιότητά του να ρίχνεται στην καρδιά της φωτιάς και να παίρνει τη σωστή απόφαση στην κατάλληλη στιγμή. Αυτοθυσιάστηκε για τη διάσωση της οικογενειακής του αξιοπρέπειας. Ο αλτρουισμός του και η παραγκώνιση των προσωπικών του επιδιώξεων τον στεφάνωσαν αθόρυβα αναδεικνύοντάς τον νικητή στρατιώτη αλλά και πλήρη Άνθρωπο που αφήνει εαυτόν να σβήσει σαν το φλοίσβο της θάλασσας στις όμορφες παραλίες του νησιού του. Αποδέχτηκε την ανελέητη και απρόσωπη επίγεια αφάνεια, που οδηγεί όμως αθόρυβα, χωρίς να το έχει στοχεύσει, στην εις ουρανούς επιβράβευση. Έφυγε από τη ζωή ανήμερα των Τριών Ιεραρχών του 1975, που τους θεωρούσε προστάτες Αγίους από τη νεότητά του.

Παπαδόπουλος Γεώργιος
Θάσος, Ιανουάριος 2021